

PRLEKIJA IN PREKMURJE – SPOMINOM NAPROTI

Vesna Mikek

Jutro je obetalo lep dan. Z malim avtobusom smo hiteli proti Muri in krajem, ki jih reka zaznamuje. Le malo mladih je bilo med udeleženci spomladanskega izleta Ljubljanskega geodetskega društva.

Ko smo pri Bakovcih zapustili AC Maribor–Lendava, so se pričeli razlivati spomini. Peljali smo se mimo dolgih, ravnih polj, večinoma prekritih z žitom ali sončno rumeno oljno repico. Mnogim sopotnikom se je delovna doba pričela v tem delu Slovenije. Izmera Prekmurja in kasneje komasacije razdrobljenih zemljišč so zaznamovale prva leta in desetletja našega službovanja. Obilica terenskega dela in slabe prometne povezave so bile vzrok, da je veliko kolegov večji del leta preživelo v Prekmurju. Zunaj v dežju in soncu, med komarji, v vročini in mrazu. Stiki z domačini so bili dokaj tesni, spomini nanje prijetni, pa tudi drugačni. Marsikdo se je tam zblížal s poznejšim zakonskim partnerjem, geodetski pari niso bili redkost. Stkale so se vezi z domačini, pri katerih smo geodeti stanovali, pa s figuranti, s katerimi smo delali. Tudi kakšen flirt se je zgodil in kakšno srce zlomilo.

Prvi večji postanek je bil pri Babičevem mlinu v Veržeju. Mleli smo še sendviče, ki nam jih je priskrbel gospodar Drenšek, vodja poti, ko nam je lastnik že razlagal zgodovino in delovanje mlina ter prednosti in tegobe tega poklica. Pohvalil se je tudi, da so dekleta nekoč cenila močne mlinarje. Sicer pa je mlin v lasti Babičevih od leta 1912. Prvi je po 15 letih zgorel in postavili so novega. Mlinska hiša stoji na bregu, kolo pa na čolnih na vodi. Pogonska sila se prenaša z jekleno vrvjo. Narasla Mura je mlinsko kolo večkrat ogrozila in ga kmalu po vojni tudi odnesla, a so zgradili novo. Enaka nesreča se je pripetila še pred četrto stoletja in takrat je bil narejen ta, ki obratuje še danes.

Preko polj in preko Mure smo odhiteli k naslednjemu cilju, stolpu Vinarium na Dolgovaških gorica nad Lendavo. Nov, vitek lepote z jeklenim ogrodjem v obliki šopa paličic igre mikado, je s 53,5 metra višine najvišji razgledni stolp v naši državi. Pogled z vrha seže preko Lendavskih goric, porečja Mure na gozdove in ravnice kar štirih držav – Slovenije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije. Nanj smo se lahko povzpeli z dvigalom ali po 240 stopnicah. V stolpu je bila tudi razstava raznovrstnih pirhov, največji pa stoji na ploščadi pred stolpom. Imenuje se Pisanica od srca, poslikali so jo hrvaški naivci s prizori štirih letnih časov.

Spustili smo se z goric med pomurske ravnice. Med vožnjo do Bogojine nam je Janez Urh z besedo in sliko predstavil arhitekta Jožeta Plečnika. V tem kraju stoji namreč župnijska rimskokatoliška cerkev Gospodovega vnebohoda, katere avtor je prav znani slovenski arhitekt. Kot preddverje je uporabil staro gotško cerkvico iz 14. stoletja, nanjo pa pripel nov del in okrogel zvonik z ravno streho. Prvotno zamisel, da bi staro cerkev podrli, je Plečnik zavrnil z besedami: »Še nikdar nisem podiral, kar so očetje dobro naredili«. Zanimiv je temen lesen strop, okrašen s prekmursko keramiko. Lepo je urejena tudi okolica cerkve.

Čas nas je preganjal in že smo hiteli skozi Moravske Toplice, Mursko Soboto in Radence do Gornje Radgone. Sledeč znakom FP z belim rimskim kolesom na rdeči podlagi, smo se povzpeli na Hercegovščak,

kjer stoji hiša penin Frangež. Kaj hiša, cel grad! Pogledi so se nehote ustavili še na instrumentih v tam parkiranem avtomobilu, ki so neločljivo povezani z našim poklicem. Vstopili smo v hišo in se spustili v vinsko klet, ki jo zapirajo težka, lepo rezljana lesena vrata. Lastnik nam je predstavil postopke pridelave, zorenja in hranjenja njihovih penin. Sledil je ogled najvišjega nadstropja z ogromno stiskalnico grozdja, v kateri stiskajo grozde jagode na točno določen dan v letu. Tam je tudi veliko klopi iz masivnega lesa, namenjenih postrežbi velikega števila gostov. Obogateni z novimi spoznanji smo se spustili še nadstropje nižje, kjer so nam v sobi, lepo opremljeni z mnogimi domiselno aranžiranimi detajli iz narave, postregli s sirom, kruhom in peninami. Mehurčki šestih penin so se vili v stolpcih navzgor, z njimi pa tudi naše razpoloženje.

Z Radgonsko-Kapelskih gorc smo se spustili proti Dravi in se ob njej zapeljali do Apač, kjer smo v oljarni Štuhec nakupili bučno olje in semena, zainteresiranim pa so z veseljem predstavili tudi postopke pridelave njihovih olj. Nekaj kilometrov naprej, na kmečkem turizmu pri Markotu v Nasovi, smo se ustavili še na poznem kosilu.

Prijeten izlet se je ob mraku končal tam, kjer se je začel, na Viču pri Dolgem mostu.

Slika 1: Babičev mlin v Veržeju. (Foto M. Kastelic)

Slika 2: Zanimiva razlaga. (Foto J. Urh)

Slika 3: Župnijska rimskokatoliška cerkev Gospodovega vnebohoda v Bogijini. (Foto M. Kastelic)

Slika 4: Lastnik hiše penin Frangež nam je predstavil postopke pridelave, zorenja in hranjenja njihovih penin. (Foto J. Urh)

Slika 5: Stolp Vinarium na Dolgovaških goricah nad Lendavo. (Foto M. Kastelic)

Vesna Mikek, za Ljubljansko geodetsko društvo